

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

IQTISODIY BILIM ASOSLARINI O'QITISH METODIKASI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111000 – Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari

Chirchiq – 2023

ko'nikma va malakalarni shakllantirish. Iqtisodiy bilim asoslari fani o'quv dasturi asosida bilimlarni o'zlashtirish.

2-mavzu. O'quv jarayonini loyihalashtirish va rejalashtirish. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fani xonasini tegishli normativlar asosida jihozlash.

Iqtisodiy bilim asoslari fani darslarining maqsadi va kutilayotgan natijalarni belgilash. Darsning tuzilishi va uni o'tkazish tartiblari: 1) tashkiliy qism, 2) yangi mavzuni boshlashga hozirlik (yangi mavzu bilan bog'liq o'tgan dars mavzularini takrorlash; yangi mavzuni o'tishdan oldin o'quvchilarning bu mavzuga oid bilim darajalarini aniqlash va baholash; yangi dars maqsadini tushuntirish), 3) yangi mavzuni yoritish, 4) yangi mavzuni mustahkamlash, 5) darsga yakun yasash va baholash, 6) uyga vazifa.

Iqtisodiy bilim asoslari o'quv xonasiga qo'yiladigan umumiy talablar. Texnika xavfsizligi va gigiena talablari. Fan xonalarning o'quv va moddiy bazasi. Fan xonasida bo'lishi lozim bo'lgan zaruriy hujjatlar. Iqtisodiy bilim asoslari o'quv xonasida bo'lishi lozim bo'lgan texnik vositalar va ko'rgazma qurollari.

3-mavzu. Iqtisodiy ta'limni texnologiyalashtirishga kirish. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fanini o'qitish texnologiyasi: tizimli komponentlari, ishlab chiqarish va amalga oshirishning protsessual tuzilishi.

Iqtisodiy ta'lim jarayonida texnologik yondoshuv, ta'limni texnologiyalashtirish, texnologiya, ishlab chiqarish texnologiyasi, o'qitish texnologiyasi (O'T), ta'lim texnologiyasi (TT), pedagogik texnologiya (PT), pedagogik tizim (PT), ta'lim berish metodikasi (uslubiyoti), fan metodikasi (FM), konsepsiya, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, tizimli yondoshuv, faoliyatli yondoshuv, dialogik (muloqotli) yondoshuv, muammoli ta'lim, hamkorlikdagi ta'lim.

Iqtisodiy ta'lim jarayonida mavzularni yoritishda o'qitish texnologiyalari komponentlaridan: model, tuzilish, komponent (tarkibiy qismlar), element (belgilar), funksional tuzilish, loyihalashtirish, maqsadlashtirish, maqsad, vazifa, natija foydalanish.

Pedagogik tizim, ta'lim beruvchi, ta'lim oluvchilar, maqsad, natija. (1) bu ta'limning nimaga kelishi: bu ta'lim jarayonining vaqti tugagandan so'ng ta'lim oluvchini nimani bilishi, bila olishi va qadrlashi shart; (2) ta'lim jarayonini ketishi samarasini namoyon qiladi, maqsadga erishishda rejasini tavsiflab beradi. O'qitish va bilim olish jarayoni natijalari qo'yilgan maqsadga erishishi.

4-mavzu. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi ta'lim usullari, iqtisodiy ta'limni tashkillashtirish shakllari va vositalari - o'qitish texnologiyasi komponenti sifatida.

Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish usullari: ta'lim usuli, o'qitish usuli, o'rgatish usuli, interfaol ta'lim, «Aqliy hujum» usuli, «Sinkveyn», Klaster, «Baliq

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
IBAO'M406	2026-2027	7	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari		
Ma'bur	O'zbek/rus	4	4	
Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Iqtisodiy bilim o'qitish metodikasi	60	60	120

2. I. Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad: Talabalar tomonidan iqtisodiy voqelikni chuqur anglash, bilish va tegishli nazariy xulosalar chiqara bilish, shu asosda zamonaviy iqtisodiy rivojlanish qonuniyatlarining mohiyatini tushunish, O'zbekistonda iqtisodiy ustuvorlik g'oyasi mazmuni to'g'risida mustaqil fikrlay olish. O'zbekistonni bozor munosabatlariga o'tishining, "O'zbek modeli"ning hayotiyligini, uning mantiqiy davomi sifatida O'zbekistonni 2017-2021 yillarga mo'ljallangan rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasining umumjahon jamoatchiligi tomonidan tan olinganligini uning ilmiy asoslangan tamoyillari amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning negizi ekanligi to'g'risida har tomonlama keng qamrovli tushuncha va ko'nikmaga ega bo'lishiga erishish.

Fanning vazifalari:

- talabalarda iqtisodiy bilimlarga qiziquvchanligini, nazariy bilimlar, mushohada qilish usullari bilan qurollantirish;
- ularga iqtisodiyot qonun-qoidalarini, iqtisodiy hodisa va jarayonlar mazmunini chuqur va keng o'rganish, bilish uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallab olishlariga yordamlashish;
- talabalar ongiga milliy istiqbol g'oyasini va mafkurasining asosiy tamoyillari, qoidalarini hamda iqtisodiyotni erkinlashtirish, modernizatsiyalash va islohotlarni chuqurlashtirish asosida hozirgi zamon rivojlangan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim vazifalarini singdirishdan iborat.

II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsad va vazifasi.

O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi davrida umumiy o'rta ta'lim maktablarida iqtisodiy bilim asoslari fanining mazmun va mohiyati. Iqtisodiy bilim asoslari fanining o'qitish maqsad va vazifalari. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida iqtisodiy bilim asoslari fanini o'qitishning ta'lim-tarbiya vazifalari, mazmuni va metodlarini o'quvchilarga iqtisodiy fanlardan puxta bilim berish, ularni milliy g'oyalarida tarbiyalash va kamol topirishda hamda iqtisodiy bilim asoslari fanini o'qitishning eng muhim vositalarini belgilashga mos bilim,

skeleti”, Venn diagrammasi, T-sxema, «Insert» texnikasi, amaliy vaziyatlarga oʻrnatish usuli, (Case – stadi), «Ekspertlarni soʻroqlash» usuli.

Taʼlim shakllari mazmun-mohiyati, taʼlimni tashkiliy shakli, frontal, kollektiv bilan (jamoat bilan), guruhlar shakllanishini aniqlovchi prinsiplar (asosiy qonun-qoidalar), guruhlarda hamkorlikda ishlashni tashkillashtirish texnologiyasi, guruhlar bilan va yakka tartibda (individual) ishlash, oʻzaro hamkorlikdagi taʼlim “Zigzag”, “Pila-ara”, “Oʻrganamiz” texnikalari.

Taʼlim vositalar, taʼlimning texnik vositalari (TTV), yordamchi taʼlim vositalari (YOTV), oʻquv-uslubiy materiallar (OʻUM), Insert tablitsasi, klaster, kategorial tablitsa, T-sxema, B/Bx/Bo/Tablitsasi, Venna diagrammasi, grafiklar, diagrammalar, (tizimli-mantiqiy) sxemalar, xronologik tablitsalar.

5-mavzu. OTM talabalarida iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishning nazariy, ilmiy-uslubiy va amaliy asoslari.

Iqtisodiy savodxonlikning tarixiy-milliy va ijtimoiy asoslari tahlili, noiqisodiy OTM talabalariga iqtisodiy taʼlim berishning hozirgi holati, boʻlajak mutaxassislarda iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishning psixologik-pedagogik omillari.

6-mavzu. Maʼruza- oʻqitish texnologiyasining tarkibiy qismi.

Maʼruza (M), kirish maʼruzasi (M), yakuniy maʼruza (M) maʼlumotli maʼruza (M), muammoli maʼruza (M), binar (qoʻsh) maʼruza (M), xatolari oldindan rejalashtirilgan maʼruza (M), vizual maʼruzalar (M), maʼruza-konferentsiyalar (M), maʼruza-konsultatsiyalar, maʼruza-axborotlar (M).

7-mavzu. Seminar va amaliy mashgʻulotlarda oʻqitish texnologiyasi.

Seminar – OOʻYUda taʼlimni tashkillashtirish shakli. Seminarlarda oʻqitish texnologiyasini loyixalashtirish va amalga oshirish. Seminar, seminar turlari, boshqarish, samaradorlik bahosi, taʼlimning savol-javob texnikasi.

«Keys-stadi» ga kirish. Marketingli vaziyatni oʻrganish. Muammoni va uni yechish vazifalarini aniq ifoda etish. Yechish algoritmini ishlab chiqish. «Keys-stadi»ni guruhlarda yechish. Natijalar prezentatsiyasi, muhokama va eng yaxshi variantlarni tanlash. Taʼlim xizmatlarining raqobatbardoshligi boʻyicha baholash oʻtkazish uslubiyotini egallash.

8-mavzu. Iqtisodiy bilim asoslarini fanida amaliy mashgʻulotlarni tashkil etish va oʻtkazish.

Iqtisodiy bilim asoslarini fani boʻyicha oʻquv topshiriqlari va testlar tuzish. Bilim, koʻnikma va malakalarni muvaffaqiyatli oʻzlashtirishda oʻquv topshiriqlarini ishlab chiqish. Test topshiriqlari va uning asosiy shakllari: 1) ochiq javobli, 2) yopiq javobli, 3) bitta tanlov javobli, 4) koʻp tanlov javobli, 5) kombinatsiyalashgan test topshiriqlari. Test topshiriqlarini tuzish metodikasi. Iqtisodiy bilim asoslari fanidan ishlab chiqiladigan test topshiriqlariga qoʻyiladigan asosiy talablar. Iqtisodiy bilim asoslari fanidan tuzilgan test

topshiriqlarini yechish boʻyicha yoʻl-yoʻriqlar. Ekspress-testlarni oʻtkazish boʻyicha tavsiyalar. 8-sinf uchun ochiq javobli testlar tuzish. 9-sinflar uchun yopiq javobli testlar tuzish.

9-mavzu. Iqtisodiy bilim asoslari fanidan masalalar yechish.

Masala yechish va mashqlar uchun umumiy qoidalar. Murakkab mavzular boʻyicha masalalar yechish uslublari. Iqtisodiy muammolarni oʻrganishda matematik, mantiqiy va refleksli masalalarni yechish. Iqtisodiy masalalarni chiziqli funksiyalar asosida yechish, ularni modellashtirish. Masalani chizmalar ustida yechish.

10-mavzu. Darslarni kuzatish va natijalarini tahlil qilish.

Mashgʻulotni oʻtkazish boʻyicha treningga tavsiyalar. Oʻqituvchining darsga tayyorgarlik bosqichlari. Zamonaviy dars: didaktik tuzilishi, darsning mantiqiy-psixologik tuzilishi, darsda izlash faoliyati bosqichlari, darsning motivlangan tuzilishi, dars tipologiyasi. Darsni baholash mezonlari.

11-mavzu. Iqtisodiy bilim asoslarini oʻqitish metodikasi fanidan yangi tahrirdagi DTS.

Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 6 apreldagi 187-son qaroriga asosan umumiy oʻrta taʼlimning hamda Oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimining davlat taʼlim standartlari qabul qilinganligi. Umumiy oʻrta taʼlimning davlat taʼlim standartining maqsad va vazifalari. Umumiy oʻrta taʼlim davlat taʼlim standartining asosiy prinsiplari va tarkibiy qismlari. Umumiy oʻrta va oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimining umumtaʼlim fanlari boʻyicha malaka talablarining mazmuni, oʻrganish bosqichlari, tuzilishi va tayanch kompetensiyalar.

12-mavzu. Taʼlim jarayonida pedagogik mahoratga zamonaviy yondashuv.

Zamonaviy taʼlim yondashuvlari, uning maqsad va vazifalari. Anʼanaviy va noanʼanaviy oʻqitishning qiyosiy tahlili. Zamonaviy mashgʻulot samaradorligi omillari. Blum taksonomiyasi. Zamonaviy taʼlimning tashkiliy-pedagogik va ilmiy-metodik omillari. Oʻquv jarayonini zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etishda oʻqituvchima horati. Pedagogik mahorat kategoriyalari. Oʻqituvchining kasbiy fazilatlar.

13-mavzu. Zamonaviy yondashuv va innovatsiyalar yordamida taʼlim samaradorligini oshirish.

Innovatsiyalarni tatbiq etish usullari. Taʼlim samaradorligi oshirishda zamonaviy yondashuvning konseptual asoslari: suhbatli yondashuv, tizimli yondashuv, hamkorlikdagi taʼlim, psixologiya-pedagogikada insonparvarlik yondashuv, muammoli yondashuv, faoliyatli yondashuv, axborot texnologiyalari, shaxsga yoʻnaltirilgan taʼlim.

14-mavzu. Iqtisodiy ta'lim tizimida innovatsion va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb masalalari.

Ko'chma mashg'ulot "Zamonaviy yondashuv va innovatsiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish" mavzusi doirasida, talab darajasidagi moddiy-texnika bazasiga ega va ilmiy-uslubiy jihatdan tajribali professor-o'qituvchilar va mutaxassislar faoliyat ko'rsatayotgan oliy ta'lim muassasalarining mutaxassislik kafedralari, ilmiy-tekshirish institutlari va boshqa muassasalarda tashkil etiladi.

15- mavzu. Ta'lim sifatini baholashning xalqaro tizimi.

Umumta'lim maktablari o'quvchilarining matematika va tabiiy fanlar bo'yicha baholash xalqaro tadqiqot (TIMSS - Trends in Mathematics and Science Study).

O'quvchilarning ta'lim yutuqlarini baholash xalqaro dasturi (PISA - Programme for International Student Assessment).

Matnini o'qish va tushunish sifati xalqaro tadqiqoti (PIRLS - Progress in International Reading Literacy Study).

Ta'lim berish va o'qitish tizimlari bo'yicha xalqaro tadqiqot (TALIS).

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsad va vazifasi.
2. O'quv jarayonini loyihalashtirish va rejalashtirish. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fani xonasini tegishli normativlar asosida jihozlash.
3. Iqtisodiy ta'limni texnologiyalashtirishga kirish. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fanini o'qitish texnologiyasi: tizimli komponentlari, ishlab chiqarish va amalga oshirishning protsessual tuzilishi.
4. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi ta'lim usullari, iqtisodiy ta'limni tashkillashtirish shakllari va vositalari - o'qitish texnologiyasi komponenti sifatida.
5. OTM talabalarida iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishning nazariy, ilmiy-uslubiy va amaliy asoslari.
6. Ma'ruza- o'qitish texnologiyasining tarkibiy qismi.
7. Seminar va amaliy mashg'ulotlarda o'qitish texnologiyasi.
8. Iqtisodiy bilim asoslarini fanida amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish.
9. Iqtisodiy bilim asoslari fanidan masalalar yechish.
10. Darslarni kuzatish va natijalarini tahlil qilish.
11. Iqtisodiy bilim asoslarini o'qitish metodikasi fanidan yangi tahrirdagi DTS.
12. Ta'lim jarayonida pedagogik mahoratga zamonaviy yondashuv.
13. Zamonaviy yondashuv va innovatsiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish.
14. Iqtisodiy ta'lim tizimida innovatsion va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb masalalari.

15. Ta'lim sifatini baholashning xalqaro tizimi

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash - bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihauning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ta'lim innovatsiyalari va ularning mohiyati.
2. Ta'lim innovatsiyalarining turlari.
3. Novatsiya va innovatsiya: ular o'rtasidagi farqlar.
4. Innovatsion faoliyat mazmuni.
5. Pedagogikaning innovatsion faoliyati.
6. Ta'lim innovatsiyalarini pedagogik jarayonga tatbiq etish.
7. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari.
8. Muammoli o'qitish mohiyati.
9. Interfaol darslar va ularni samarali tashkil etish shartlari.
10. Masofali o'qitishning afzalliklari va muammolari.
11. Mahorat darslari va ularni tashkil etish texnologiyasi.
12. Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan innovatsion vositalar.
13. Ta'lim jarayonini loyihalash, loyiha asosida ishlab metodikasi.
14. Ta'lim jarayonini loyihalash ko'nikmalari.
15. Pedagogik texnologiya loyihalari: ilmiy yondashuvlar va yechimlar.
16. Loyihaviy ta'lim texnologiyalari.
17. Loyihalashtirishda o'quvchi shaxsining individual hamda yosh xususiyatlari.
18. Zamonaviy ta'limda dars jarayonini loyihalash
19. Dars jarayonini loyihalashda o'qitish metodlarini to'g'ri tanlash.
20. Avesto kitobida iqtisodiy tarbiyaning o'rni va ahamiyati haqida.
21. Ali Abu ibn Sino asarlarida iqtisodiy tarbiya.
22. Amir Temur iqtisodiy g'oyalari.
23. Mirzo Ulug'bek iqtisodiy qarashlari.
24. A. Navoiy iqtisodiy g'oyalari.
25. Zahiriddin Muhammad Bobur asarlarida ijtimoiy, iqtisodiy va huquqiy masalalar.
26. I.Karimovning O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni.
27. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoyevning asarlarida iqtisodiy islohotlarning tahlili.
28. SH.M.Mirziyoyevning O'zbekiston iqtisodiyotni rivojlantirish va liberalashtirish masalalaridagi qarashlari.

29. SH.M.Mirziyoyevning asarlarida makroiqtisodiy barqarorlik haqidagi mulohazalari. 30. SH.M.Mirziyoyev iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlarini modernizatsiya va differentsiatsiya qilish haqida. 31. SH.M.Mirziyoyevning asarlarida qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish va jadal rivojlantirish masalalari. 32. SH.M.Mirziyoyevning kichik biznes va xususiylar tadbirkorlik rivojlanishini rag'batlantirishga qaratilgan institutsional va tarkibiy islohotlari.	3. V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - iqtisodiy bilimlarni o'rganish uslubiyati, qo'llaniladigan usullar va uslublar, borliq iqtisodiy hayotni, iqtisodiy jarayonlarni, voqea va hodisalarni tahlil qilish usullari haqida <i>bilimga</i>; - iqtisodiy qonunlarni, ilmiy tushunchalar (kategoriyalar)ni, iqtisodiy masalalar bo'yicha qabul qilingan qonunlar va qarorlarni o'rganishi, bilishi, rioya qilishi va hayotda qo'llay olish <i>ko'nikmaga</i>; «Iqtisodiyot nazariyasi» fani bo'yicha talabalar bilimiga qo'yiladigan umumiy talablar, ishchi dasturga kiritilgan har bir mavzudagi muammolarni o'zlashtirishi va ular bo'yicha mustaqil fikr yuritish darajasi bilan belgilanadi. Buni ishchi dasturga kiritilgan darslik va o'quv-uslubiy qo'llanmalardan iborat adabiyotlarni o'zlashtirishi va shu bilan birga O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining iqtisodiyotga oid bob va moddalarini, Respublika Oliy Majlisi tomonidan qabul qilingan bozor iqtisodiyotining rivojlanishi va iqtisodiy islohotlarining huquqiy asoslarini belgilab beruvchi qonunlar va boshqa meyoriy hujjatlarni o'rganish <i>malakasiga ega bo'lishi kerak</i>.	4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hiyoa qilish uchun loyihalar	5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
--	---	--	--

6. VIII. Asosiy adabiyotlar: 1.3.Худойбердиев, Н.Х.Ходжитдинова, Т.Ходжитдинов. Иктисодий билим асослари. Ўқув қўлланма.Т.: “Ўқитувчи” 2000 йил. 2.О'inasov A., Vahobov A.B. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. — Т.: «Iqtisod-moliya», 2014. - 480 bet. 3.Shodmonov Sh.Sh., Gofurov U.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Т.: Iqtisod-moliya, 2014. - 728 bet. 4. Sariov E., Haydarov B.—Iqtisodiy bilim asoslaril. 9-sinfilar uchun darslik. -Т.: —O'zbekiston milliy ensiklopediyasil Davlat ilmiy nashrieti. 2010 y. 5. Sh.S.Shodmonova.-Pedagogik texnologiyalar.-Т.:—“Fan va texnologiya”. 2011 y. 6.H.T.Omonov, H.X.Xo'jayev, S.A.Madyarova, E.U.Eshchonov. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat -Т.:—“IQTISOD-MOLIYA”. 2009 y.	IX. Qo'shimcha adabiyotlar. 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - Т.: O'zbekiston, 2017. - 46 b. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF- 4947-sonli “2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yunalishi bo'yicha Xarakatlar strategiyasi to'g'risida”gi Farmoni. 3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. Sh.M. Mirziyoyev - Toshkent:O'zbekiston, 2016.-56 b. 4. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr.Sh.M. Mirziyoyev. - Toshkent: “O'zbekiston”, 2017 y. -48 b. 5. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. Mazkur kitobdan O'zbekiston Respublikasi PrezidentiSh. Mirziyoyevning 2016 yil 1 noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tqazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so'zlagan nutqlari o'rin olgan./ Sh.M. Mirziyoyev. Toshkent: “O'zbekiston”, 2017. -488 b. 6.Узбекистан в цифрах. Статических сборник 2015.- Т.: Госкомстат Узбекистана. 2016. - 124 стр.	X. Axborot manbalari 1. www.gov.uz 2. www.lex.uz 3. www.pedagog.uz 4. www.edu.uz
---	--	--

5.	www.ziynet.uz
6.	www.cspi.uz
7.	www.lib.cspi.uz
8.	www.geografiya.uz
9.	www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023-yil "29" avgust
8.	Fan/modul uchun ma'sul: S.K.Djumabayeva – CHDPU, "Geografiya" kafedrasi dotsent v.b., pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori,(PhD).
9.	Taqrizchilar: Saydamatov F.R. – TDPU, "Geografiya va uni o'qitish metodikasi" kafedrasi dotsent v/b, p.f.f.d., (PhD). Nazarov M.G. – Qarshi davlat universiteti "Geografiya" kafedrasi mudiri g.f.f.d., (PhD).